

Ochranná organizace autorská - sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s.

Národní 973/41, 110 00 Praha 1
tel.224934406, www.ooas.cz

Zachraňme filmovou laboratoř České televize **Jedinečné pracoviště má šanci získat ochranu UNESCO**

Filmová laboratoř České televize je znovu ohrožena uzavřením. Její zrušení by nebylo běžným úsporným opatřením, ale nevratnou ztrátou odborného pracoviště, technologie a know-how, které mají význam pro českou kinematografii, filmové školy i péči o audiovizuální dědictví. Česká televize by proto měla provoz zachovat a bezodkladně podpořit proces směřující k ochraně laboratoře v rámci UNESCO.

Nejvyšší prioritou je zahájit proces UNESCO

Odborná ochrana filmové laboratoře byla navržena již před několika lety, konkrétní kroky však dosud nepřišly. Přitom právě zahájení certifikačního procesu může vytvořit dlouhodobý rámec pro zachování pracoviště a zabránit tomu, aby o jeho budoucnosti rozhodla pouze krátkodobá rozpočtová úvaha. Podle konzultace zástupců profesních asociací a filmových škol s Národním památkovým ústavem **projekt splňuje předpoklady potřebné k zahájení odborného procesu**. Posuzovat lze nejen zařízení a prostory laboratoře jako technické dědictví, ale také její laboratorní postupy, zkušenosti pracovníků a předávání znalostí studentům. Právě toto nehmotné know-how je unikátní a jeho zánik by byl obtížně nahraditelný.

Filmová a televizní fakulta FAMU prostřednictvím děkanky FAMU Andrey Slovákové iniciovala v roce 2022 pracovní schůzku v Národním památkovém ústavu ve věci konzultace podmínek zahájení žádosti o certifikaci UNESCO. Na schůzce dne 7. září 2022 v 11 hodin se v budově NPÚ s paní náměstkyní pro památkovou péči Dott. Janou Michalčákovou, Ph.D. et Ph.D. a s vedoucím odboru evidence a dokumentace NPÚ panem Mgr. Hájkem sešli zástupci profesních asociací a filmových škol. Bohužel se ale neúčastnil žádný zástupce České televize. Pan ředitel Michal Kratochvíl se omluvil a za sebe neposlal žádného zástupce. Při věcné debatě byli zástupci profesních Asociací a filmových škol informováni o tom, že **projekt Filmové laboratoře ČT splňuje všechna přísná kritéria hodnocení, která jsou potřebná k zahájení certifikačního procesu UNESCO**. Paní náměstkyně Michalčáková navíc upozornila, že lze tuto problematiku rozdělit na dvě části, tedy na movité či nemovité technické památky, ale také na technickou památku nehmotného charakteru, tedy onu vlastní laboratorní technologii, která je unikátní a ve fázi zániku. Navíc **tím, že jsou do procesu práce filmové laboratoře začleněny i filmové školy dokonce mezinárodního programu, je tento technologický charakter ochrany zanikajících výrobních postupů dokonce důležitější, než laboratoř sama**. Oba vysoce postavení pracovníci NPÚ tedy vyjádřili svoji naději, že by se tento proces, který ale není nijak jednoduchý, mohl zahájit, a že **NPÚ s ním bude souhlasit**.

Cesta k ochraně UNESCO je náročná a může trvat několik let, proto žádáme o zahájení procesu vedoucí k zápisu na seznam nemateriálního kulturního dědictví přednostně a neprodleně. Vyžaduje to odborné analýzy, součinnost Národního památkového ústavu a následný postup Ministerstva kultury. **O to důležitější je začít ihned a po dobu přípravy zachovat laboratoř v provozu.** Experti z OOA-S ale i jiných organizací (PVTs, AČK, FAMU, FAMO a další) jsou připraveni na součinnost.

Odborní pracovníci Filmové laboratoře České televize

Zájmy Zpravodajství ČT na vyklizení prostor laboratoře, ke kterým za nemalé peníze již došlo, a vybudování nového studia jsou s právem na existenci unikátní a vysoce kvalitní filmové laboratoře, nesouměřitelné hlavně v době, kdy nejsou na podobné stavby peníze. Nejsou-li peníze na výrobu, na honoráře autorů, režisérů, kameramanů, mistrů zvuku a střihu, omezuje-li se vysílání a produkce ČT, kde se berou peníze na náročnou likvidaci laboratoří a novou stavbu zpravodajského studia? Navíc jak je všeobecně známo, v hlavní budově ČT je jsou některá studia nevyužita, neschopná klasického televizního provozu. Proč tedy Zpravodajství nevyužije raději tyto prostory, které je beztak neekonomické vytápět a vyžadují také rekonstrukci a obnovu?

Proč má laboratoř zůstat v provozu

Laboratoř je jedním z mála pracovišť svého druhu v Evropě. Zpracovávala mimo jiné filmy *Nabarvené ptáče*, *Krajina ve stínu* a koprodukční snímek *Nezanechat stopy*. Její význam však nespočívá jen v minulých výsledcích. Filmové školy ji využívají k výuce a zahraniční i domácí produkce stále natáčejí na filmový materiál.

- **Kulturní kontinuita** Praha patří k významným evropským filmovým centrům a zpracování filmového negativu zde má tradici sahající k počátkům české kinematografie.
- **Odborné know-how** Technologické postupy stojí na zkušenostech specializovaných pracovníků. Po zrušení provozu je nelze jednoduše obnovit nákupem nového zařízení.

- **Výuka nové generace** Zapojení filmových škol, včetně mezinárodních programů, udržuje znalost analogových postupů a předává ji dalším kameramanům, režisérům a laboratorním pracovníkům.
- **Ochrana archivu** Filmový archiv České televize bude dlouhodobě potřebovat čištění, chemickou ochranu a zabezpečovací kopírování. Přesun těchto prací do zahraničí by znamenal závislost na cizích kapacitách a další náklady.

Zachování neznamená rezignaci na hospodárnost

Laboratoř potřebuje aktivní obchodní a komunikační podporu. Česká televize ji sice uvádí ve svém výrobním portfoliu, ale zahraničním produkcím ji musí představovat srozumitelně a v cizích jazycích. Smyslem není udržovat nevyužitá pracoviště. Smyslem je využít existující kapacitu, získávat zakázky a rozvíjet spolupráci s filmovými školami a koproducenty.

Krátkodobá úspora spojená s uzavřením laboratoře musí být porovnána s cenou její likvidace, budoucími náklady na zahraniční služby a ztrátou již vybudovaného odborného zázemí. **Odpovědné hospodaření znamená také chránit hodnoty, které už existují a mohou dál sloužit.**

Výzva OOA-S České televizi a Ministerstvu kultury

Žádáme vedení České televize, aby pozastavilo kroky vedoucí k uzavření filmové laboratoře, garantovalo její provoz po dobu přípravy odborných podkladů a vyslalo své zástupce k jednání s Národním památkovým ústavem, Ministerstvem kultury, filmovými školami a profesními asociacemi. Současně žádáme Ministerstvo kultury, aby podpořilo přípravu procesu směřujícího k ochraně UNESCO.

Filmová laboratoř České televize není přebytečný provoz. Je součástí české filmové infrastruktury a živým nositelem strategické technologické paměti. **Její budoucnost se musí řešit dříve, než bude její záchrana technicky i lidsky nemožná.**

Žádáme ministra kultury ČR, aby pomohl zahájit přípravy na certifikaci Filmové laboratoře České televize jako nehmotného kulturního dědictví UNESCO a pomohl tím udržení tohoto unikátního filmového pracoviště nedožrnné hodnoty.

Za autory OOA-S
Prof. Marek Jícha, kameraman
a člen Výboru OOA-S

arch. Josef Vrana, architekt
předseda Výboru OOA-S